

POČELA PRIMENA SPORAZUMA CEFTA 2006

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma o izmeni i pristupanju Sporazuma o slobodnoj trgovini u Centralnoj Evropi - CEFTA 2006 od strane Narodne skupštine Srbije 24. septembra 2007. godine (Sl.Glasnik republike Srbije br.88/ 2007) i stupanjem na snagu Sporazuma mesec dana od njegove ratifikacije, 24. oktobra 2007. godine, Srbija je i zvanično postala članica CEFTA 2006. Inače, za pet potpisnica: Republiku Albaniju, Republiku Makedoniju, Republiku Crnu Goru, Republiku Moldaviju i UNMIK (saglasno Rezoluciji SB 1244) Sporazum je stupio na snagu 26. jula 2007. godine, za Republiku Hrvatsku 22. avgusta i za Bosnu i Hercegovinu 28. oktobra 2007. godine.

Sporazumom CEFTA 2006. predviđeno je da se uspostavi zona slobodne trgovine u Regionu, kao jedinstvenom tržištu od oko 30 miliona stanovnika, do kraja 2010. godine. Sporazum je zasnovan na odredbama STO i Pravilima EU i smatra se predvorjem EU, što znači da i pre članstva u STO privredno sistemski ambijent se već nalazi u fazi prilagođavanja. Otuda, pristupanje CEFTA Sporazumu predstavlja najbolji trening i pripremu zemlje za poslovanje u Evropskoj Uniji, posebno kod politika saradnje, određivanja pravila za poreklo robe, kod javnih nabavki i državne pomoći.

Sporazum obezbeđuje harmonizovane odnose u trgovini unutar Regiona, za razliku od bilateralnih sporazuma (32), koje imaju različite šeme liberalizacije i značajno su komplikovale međusobne trgovinske odnose u saradnji između partnera.

Novine u Sporazumu čine: liberalizacija trgovine uslugama, pitanje investicija, javnih nabavki, zaštite intelektualne svojine i poboljšani mehanizam za rešavanje sporova do kojih može doći u toku njegove primene. Od izuzetne važnosti je mogućnost primene dijagonalne kumulacije porekla robe u trgovini između zemalja u regionu i regiona sa EU, što će značajno doprineti povećanju proizvodnje, izvoznih kapaciteta kao i konkurentnosti. Posebno je značajan ekonomski aspekt Sporazuma CEFTA koji doprinosi povećanju trgovine u Regionu i šire korišćenjem prednosti većeg i integrisanog tržišta, povećanoj produktivnosti, pojačanoj konkurentnosti, direktnim stranim investicijama, naročito green field investicija kao i bržem ulasku u EU i STO.

Treba naglasiti da su posle EU članice CEFTA drugi spoljnotrgovinski partner robne razmene Srbije i sa ovim Regionom se beleži konstantan rast. Ukupno učešće članica CEFTA u izvozu je preko 30% (na području Komore 28%) dok je učešće u uvozu 8%, kako za područje Srbije tako i za privredu ovog područja.

Sem sa Hrvatskom i Moldavijom, sa svim članicama beležimo suficit u razmeni, posebno se to odnosi na poljoprivredne proizvode, kod kojih je više od polovine izvoza usmereno na ova tržišta.

Za privredu od posebnog interesa su sledeće informacije:

- da su bilateralnim sporazumima o slobodnoj trgovini koje je RS zaključila sa drugim članicama CEFTA 2006., industrijski proizvodi od 1. januara 2007. godine potpuno liberalizovani i da se međusobni promet ovih proizvoda odvija bez carina i uvoznih dažbina;
- Što se tiče poljoprivrednih proizvoda, CEFTA Sporazum ne donosi dodatnu liberalizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda, jer su liste poljoprivrednih proizvoda i kvota preuzete iz bilateralnih sporazuma. Predviđeno je da će zemlje potpisnice ispitivati mogućnost međusobnog odobravanja dodatnih koncesija do kraja maja 2009. godine. Osnov za unapređenje koncesija je lista od 55 grupa proizvoda kod kojih je za sve zemlje uvoza carina nula. Sa BiH, Makedonijom i Crnom Gorom potpuna je liberalizacija prometa poljoprivrednim proizvodima. Najveći broj poljoprivrednih proizvoda je međusobno liberalizovan sa Moldavijom, dok su utvrđene kvote za sledeće grupe proizvoda: duvan, cigarete, vino, alkoholna pića. Sa Albanijom je oko 10% sa nižom carinskom stopom u okviru kvota. U razmeni sa Hrvatskom 60% je potpuno liberalizovano, a 40% tarifnih pozicija su pod određenim merama uvozne zaštite;
- CEFTA Sporazum 2006. sadrži panevropska pravila o poreklu, koja posredno omogućuju uvećanje proizvodnih i izvoznih kapaciteta. Bescarinska odnosno preferencijalna trgovina prema Sporazumu o slobodnoj trgovini odnosi se samo na robe koje imaju status domaćeg porekla. Utvrđen je poseban postupak kojim se proverava da li neka roba ima status domaćeg porekla. Pravila za dokazivanje porekla su uglavnom ista kao i kod bilateralnih sporazuma o slobodnoj trgovini i postojala je mogućnost samo bilateralne kumulacije porekla. Suštinska novina je što je data mogućnost primene dijagonalne kumulacije porekla robe u trgovini između zemalja u Regionu. To praktično znači, da proizvodi koji su stekli status proizvoda sa poreklom u nekoj od zemalja partnera mogu biti korišćeni sa proizvodima poreklom iz druge zemlje partnera i tretira se kao bilo koji proizvod domaćeg porekla. Dijagonalna kumulacija sa EU, zemljama EFTA i Turskom moguća je isključivo za one zemlje i teritorije koje imaju potpisane odgovarajuće sporazume sa tim zemljama. Za Srbiju se ova mogućnost otvara

- kada potpišemo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. U ovom konceptu bitno mesto predstavljaju Pravila o poreklu robe koja obuhvataju uslove za sticanje preferencijalnog porekla i dodatne zahteve, koji moraju da budu ispunjeni da bi se preferencijali primenjivali.
- Sporazum predviđa da potpisnice CEFTE stupe u pregovore za zaključivanje sporazuma o harmonizaciji tehničkih propisa i standarda i međusobnog priznavanja procedura ocenjivanja usklađenosti sa odredbama Sporazuma STO o tehničkim barijerama u trgovini do 31.12.2010.
 - CEFTA 2006. predviđa da pravila konkurencije budu uređena po Pravilima STO i EU do maja 2010. godine.
 - Predviđeno je takođe da se do maja 2010. godine izvrši otvaranje tržišta javnih nabavki, kako bi se ostvario isti tretman domaćih i stranih dobavljača.
 - Kada se radi o merama zaštite, primenjivaće se mere zaštite u skladu sa Pravilima STO, tzv. bilateralnim zaštitnim merama u slučaju prekomernog uvoza, teškoća sa platnim bilansom, uz ograničeno trajanje ovih mera, i direktne konsultacije uz primenu relevantnih procedura.
 - Po pitanju zaštite prava intelektualne svojine, shodno međunarodnim standardima i konvencijama, predviđeno je obezbeđenje adekvatne i efikasne zaštite prava intelektualne svojine do maja 2014. godine.

Aktivnosti : U cilju uspostavljanja i realizacije zone slobodne trgovine u Regionu, uspostavljen je Zajednički komitet CEFTA 2006 na nivou ministara za ekonomske odnose sa inostranstvom odnosno privrede potpisnica Sporazuma. Prvi sastanak Zajedničkog komiteta održan je u Ohridu krajem septembra 2007. godine a obeležila su ga proceduralna i druga pitanja vezana za sprovođenje Sporazuma. Formirana su tri podkomiteta koja treba da unaprede rad u oblastima koje su najaktuelnije za primenu Sporazuma, i to: Podkomitet za saradnju carinskih organa i pravila o poreklu; Podkomitet za necarinske barijere i tehničke prepreke trgovine; i Podkomitet za poljoprivredu, uključujući sanitarne i fitosanitarne mere. Na sastanku je usvojena i ministarska deklaracija u kojoj je izražen stav da će CEFTA omogućiti ekonomsku integraciju zemalja Zapadnog Balkana u Evropsku Uniju.

Komorske aktivnosti : U cilju adekvatne primene Sporazuma CEFTA, osposobljavanja privrede, komorski sistem i Privredna komora Srbije aktivno su se uključili u podršku i pripremu privrede na uspostavljanju zone slobodne trgovine. U tom smislu formiran je Stalni forum CEFTA - Komora, koji se bavi pre svega edukacijom, ali i zajedničkim projektima u cilju poboljšanja investicione klime, konkurentnosti i inovacija, sektorskom povezivanju privrede kao i pružanjem pomoći ekonomskom razvoju članica CEFTE na putu za EU. U okviru Foruma CEFTA - Komora formirane su takođe radne grupe za carine i poreklo robe, necarinske barijere i tehničke propise i za poljoprivredu. Do sada su održana tri foruma: u Beogradu, Skoplju, Budvi i utvrđene aktivnosti i pitanja kojima će se baviti komore u pravcu kontinuiranog informisanja, edukacije i osposobljavanja članica za što kvalitetniju pripremu preduzeća za implementaciju i primenu Sporazuma CEFTA. Jedno od ključnih pitanja kojima će se baviti Forum su i pitanja evidentiranja i identifikovanja necarinskih barijera i predlaganja mera nadležnim državnim organima za njihovo prevazilaženje.

Imajući u vidu primenu Sporazuma CEFTA, kao i kompleksnost ove materije, Komora Valjevo nastaviće započete aktivnosti iz 2007. godine u narednom periodu na pripremi svojih članica u praćenju i edukaciji za implementaciju Sporazuma.

Upitnik o evidentiranju necarinskih barijera može se preuzeti sa portala PKS: www.pks.co.yu/cefta, i nalazi se u prilogu.

Sve informacije vezano za CEFTA Sporazum možete dobiti u:

Regionalna privredna komora Valjevo, Karađorđeva 64
Odbor za sistemska pitanja i ekonomske odnose sa inostranstvom,
sekretar Odbora *Ljuba Petrović*, tel: 014/221-721, ljuba@rpk-valjevo.co.yu

Biro za regionalnu saradnju Privredna komora Srbije, Knez Mihajlova 10, Beograd, tel: 011/2635-519, osoba za kontakt *Milivoje Miletić*, e-mail: milivoje.miletic@pks.co.yu, biroreg@pks.co.yu Ministarstvo za ekonomiju i regionalni razvoj Republike Srbije, sektor za ekonomske odnose sa inostranstvom, Vlajkovićeve 10, Beograd, osoba za kontakt *Jadranka Zenić Zeljković*, Tel. 011/ 3617 583, 3346 571, fax 3346 112, e-mail jzzeljkovic@merr.sr.gov.yu

CEFTA 2006

Regionalna privredna komora Valjevo
Karađorđeva 64
Tel: 014/221-721 Fax: 014/220-987
office@rpk-valjevo.co.yu
www.investserbia.com

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
Биро за регионалну сарадњу
Факс: 011/634-946

- У П И Т Н И К -

ПРОБЛЕМИ У СПОЉНОТРГОВИНСКОЈ РАЗМЕНИ У РЕГИОНУ ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ
(чланице ЦЕФТА 2006)¹

У циљу предузимања потребних активности на олакшавању трговине и транспорта са земљама у Региону ЈИЕ и отклањању нецаринских баријера (традиционалне, техничке, административне), Биро за регионалну сарадњу Привредне коморе Србије евидентира и прикупља информације о истима. Намера нам је да утврдимо баријере са којима се фирме из Србије сусрећу у трговини у Региону и у земљи и да на основу тога упутимо предлоге и захтеве за њихово смањење и отклањање Министарству за економске односе са иностранством које је надлежно за праћење спровођења споразума о слободној трговини у Региону.

Ово питање је од интереса за све привредне субјекте који се баве трговином у региону ЈИЕ, те вам се обраћамо са молбом да дате информације и одговоре на питања из овог Упитника. То можете учинити наводећи своје податке, или анонимно. Они који наведу своје податке биће информисани о предузетим активностима и постигнутом резултату.

* * *

I. ЗЕМЉА/ТЕРИТОРИЈА У РЕГИОНУ СА КОЈИМА ВАША ФИРМА ИМА ПРОБЛЕМЕ (БАРИЈЕРЕ) У ПОСЛОВНОЈ САРАДЊИ
(подвући земљу/територију)

- Албанија
- БиХ
- Хрватска
- Македонија
- Црна Гора
- Територија КИМ под управом УНМИК
- Молдавија

II. ДА ЛИ ЈЕ У ПИТАЊУ ИЗВОЗНИ ИЛИ УВОЗНИ ПОСАО?
(подвући)

- Извоз
- Увоз

¹ БиХ, Хрватска, Македонија, Албанија, Црна Горе, Молдавија, УНМИК

Наведите проблеме/примедбе које се односе на:

III. ДОКУМЕНТАЦИЈУ КОЈА ПРАТИ РОБУ У ИЗВОЗУ/УВОЗУ

Доступност информација о потребним документима и процедурама за обављање спољнотрговинског посла (навести пример уз назнаку земље/територије)

.....
.....

Дужину времена за прибављање докумената (навести пример)

.....
.....
....

Висину трошкова – дажбина за обезбеђење докумената (навести пример)

.....
.....
.....

1. Да ли сматрате да треба смањити број тражених докумената или поједина документа треба упростити/да ли се користе стандардна документа (навести пример уз)

.....
.....

2. Други проблеми (навести пример)

.....
.....
.....

II. ПРОБЛЕМЕ НА ГРАНИЧНОМ ПРЕЛАЗУ

1. Неусклађеност времена рада инспекцијских (санитарних, ветеринарских и др.) и царинских служби на граничном прелазу (навести пример).....

.....
.....

2. Узорковање робе на граници (начин контроле, време и трошкови) навести проблеме)

.....
.....
.....

3. Брзина и трошкови анализа овлашћених сертификационих лабораторија које издају потребна уверења (навести пример)

.....
.....
.....

4. Други проблеми (навести пример уз назнаку земље/територије)

.....
.....
.....

III. ПРОБЛЕМЕ МЕЂУСОБНОГ НЕПРИЗНАВАЊА СЕРТИФИКАТА (о квалитету, фитосанитарних, санитарних, ветеринарских) техничких прописа и стандарда (навести пример уз назнаку земље/територије)

.....
.....
.....

IV. ПРОБЛЕМ ТРАНСПОРТНИХ ДОЗВОЛА И ТАКСИ (навести пример уз назнаку земље/територије)

.....
.....
.....

V. ПРОБЛЕМЕ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА НЕЛОЈАЛНУ КОНКУРЕНЦИЈУ (дампиншке цене, стимулације, монополи, јавне набавке и сл.) навести пример)

.....
.....
.....
.....

VI. ПРОБЛЕМЕ У ВЕЗИ УТВРЂИВАЊЕМ И КОНТРОЛОМ ПРАВИЛА О ПОРЕКЛУ РОБЕ (навести пример)

.....
.....
.....

VII. ПРОБЛЕМЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ ВИЗА ЗА ПОСЛОВНЕ ПОСЕТЕ И ЗА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ВОЗАЧЕ (навести пример)

.....
.....

VIII. ДРУГИ ПРОБЛЕМИ (навести пример уз назнаку земље/територије)

.....
.....
.....

Уколико желите наведите своје податке

НАЗИВ ПРЕДУЗЕЋА

Адреса

Тел.

факс

e-mail

Потпис

CEFTA 2006

Regionalna privredna komora Valjevo
Karađorđeva 64
Tel: 014/221-721 Fax: 014/220-987
office@rpk-valjevo.co.yu
www.inwestserbia.com

ЗАХВАЉУЈЕМО НА САРАДЊИ!!

НАПОМЕНА

Попуњен Упитник послати на адресу:

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
Биро за регионалну сарадњу
Београд,
Кнез Михајлова 10

Факс: 011/634-946

Е-маил: biroreg@pks.co.yu
milivoje.miletic@pks.co.yu

За детаљније информације можете се обратити

Тел: 011/635-519
011/634-946

Уколико имате посебне напомене можете их овде навести.

НАПОМЕНЕ: